

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 27P/85/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724202949
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Heldáková
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2025:8724202949.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Monikou Heldákovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. A. XX/XX, XXX XX D. E., toho času Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, 059 01 Spišská Belá, zastúpené procesným opatrovníkom obcou Veľká Lomnica, dieťa rodičov - matky: F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. A. XX/XX, D. E. a otca neuvedeného, za účasti osoby, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti: G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. A. XX/XX, XXX XX D. E., o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok o uloženie opakovaného výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť starej matky G. H., nar. XX. XX. XXXX, nariadenú uznesením Okresného súdu Kežmarok č. k. 5P/14/2020 - 44 zo 07. 08. 2020 a n a r i a d ť u j e nad maloletým A. B., nar. XX. XX. XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Továrenská 19/5, 059 01 Spišská Belá.

II. Matka F. B., nar. XX. XX. XXXX, j e p o v i n á prispievať na výživu maloletého A. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrované dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia, na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Továrenská 19/5, 059 01 Spišská Belá.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok (ďalej len „ÚPSVaR“) podal 17.07.2024 na súd správu o účinnosti výchovného opatrenia u maloletého, kde okrem iného uviedol, že výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel a navrhol, aby súd rozhodol o opakovanom uložení výchovného opatrenia (ďalej len „podanie“). Stará matka (ďalej len „stará matka“, „náhradná matka“), ktorej bol maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti (ďalej len „NOS“), nedokáže zabezpečiť maloletému potrebnú starostlivosť v domácom prostredí.

2. Uznesením sp. zn.: 27P/85/2024- 8 z 18.07.2024 (ďalej len „uznesenie 27P/85/2024- 8“) súd ustanovil maloletému na zastupovanie v konaní za procesného opatrovníka obec Veľká Lomnica (ďalej len „procesný opatrovník“).

3. Uznesením sp. zn.: 27P/85/2024- 9 z 18.07.2024 (ďalej len „uznesenie sp. zn.: 27P/85/2024- 9“) súd začal konanie o uloženie opakovaného výchovného opatrenia u maloletého z úradnej povinnosti (výrok I.) a neodkladným opatrením nariadil odovzdanie maloletého do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu do Centra pre deti a rodiny Spišská Belá (ďalej len „CDR“), a to na čas do právoplatného skončenia tohto konania (výrok II.).

4. Uznesením sp. zn.: 27P/85/2024- 47 z 24.04.2025 (ďalej len „uznesenie sp. zn.: 27P/85/2024- 47“) súd rozhodol o pripustení zmeny predmetu konania. ÚPSVaR navrhol umiestniť maloletého do CDR formou ústavnej starostlivosti, nakoľko matka maloletého nemá vytvorené podmienky pre zabezpečovanie jeho riadnej starostlivosti a náhradnej matke bráni v starostlivosti o maloletého jej zdravotný stav. Nakoľko návrat maloletého do rodinného prostredia nie je toho času možný a opakované výchovné opatrenie by nemalo opodstatnenie, súd vyhovel návrhu ÚPSVaR a navrhovanú zmenu predmetu konania pripustil.

5. Lustráciou matky v Sociálnej poisťovni bolo súdom zistené, že matka je toho času nezamestnaná, nemá žiadny príjem.

6. Vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti súd rozhodol na pojednávaní dňa 02.06.2025 za prítomnosti ÚPSVaR, starej matky, procesného opatrovníka a CDR. Matka sa na pojednávanie nedostavila, svoju neúčast' neospravedlnila. Každé konanie súdu týkajúce sa maloletých musí byť predovšetkým v záujme maloletého dieťaťa. V záujme maloletého nepochybne bolo, aby súd rozhodol vo veci čo najrýchlejšie. Súd preto konal a rozhodol v neprítomnosti matky maloletého.

7. Na pojednávaní sa súd oboznámil s prednesom zúčastnených osôb a vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, najmä podaním ÚPSVaR, uznesením sp. zn.: 27P/85/2024- 8, uznesením sp. zn.: 27P/85/2024- 9, správou CDR (z 11.12.2024, z 07.04.2025), správou ÚPSVaR z 25.03.2025, uznesením sp. zn.: 27P/85/2024- 47, lustráciou matky v Sociálnej poisťovni. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil tento skutočný stav veci.

8. Maloletý je synom F. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „matka“). V rodnom liste maloletého nie je otec uvedený.

9. Uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn.: KK-5P/14/2020-44 z 07.08.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.09.2020 („ďalej len „uznesenie sp. zn.: KK-5P/14/2020-44“), súd zveril maloletého do NOS starej matke, nakoľko matka nezabezpečovala maloletému riadnu starostlivosť. Stará matka sa o maloletého starala od jeho narodenia.

10. Rozsudkom sp. zn.: 27P/23/2023 z 22.11.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 20.01.2024 (ďalej len „rozsudok sp. zn.: 27P/23/2023“), súd nariadil maloletému výchovné opatrenie, a to pobyt v CDR, najdlhšie na dobu šiestich mesiacov, na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého. Výchovné opatrenie bolo nariadené z dôvodu, že rodina maloletého nedokázala zabezpečovať riadnu starostlivosť o maloletého a vytvárať mu zdravé prostredie pre zabezpečenie jeho vývinu.

11. ÚPSVaR v správe z 25.03.2025 uvádza, že maloletý je toho času umiestnený v CDR na samostatne usporiadanej skupine, kde bol premiestnený z profesionálnej náhradnej rodiny (ďalej len „PNR“), z dôvodov jeho zmien v psychickom a sociálnom vývine. U maloletého sa prejavilo správanie, ktoré nie je zvládnuteľné bežnými postupmi výchovy v PNR. Počas pobytu u PNR nerešpektoval PNR, hádzal sa o zem, kričal na ulici, upozorňoval na seba, ukazoval nevhodné gestá, pľul, ubližoval dieťaťu, ktoré bolo umiestnené spolu s ním u PNR. Maloletý vykazuje autistické sklony, ktoré sa prejavujú v obmedzenej sociálnej interakcii, stereotypom správania, zníženou schopnosťou reagovať na emocionálne podnety. Má ťažkosti s rešpektovaním autorít. Nereaguje na pokyny alebo ich úplne ignoruje. Jeho motorika je jemne zaostalá alebo stereotypná. Počas pobytu u PNR absolvoval vyšetrenia u klinickej psychologičky so záverom- celkové vývinové oneskorenie, mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby. V biologickej rodine maloletého nenastali zmeny. Náhradná matka kontaktovala maloletého telefonicky 10.10.2024, 13.12.2024, 15.02.2025 a dňa 16.12.2024 ho osobne neohlásene navštívila. Úlohou náhradnej matky bolo upraviť bytové podmienky a pravidelne sa kontaktovať s maloletým. Náhradná matka uviedla, že maloletého nechce do svojej starostlivosti, lebo je chorá a jej zdravotný stav jej nedovoľuje sa o maloletého postarať. Vzhľadom k uvedenému nie je možný návrat maloletého do rodinného prostredia, navrhované opakované výchovné opatrenie by nemalo svoje opodstatnenie. Najvhodnejšie riešenie pre maloletého je jeho umiestnenie v CDR formou ústavnej starostlivosti.

12. CDR v správe z 07.04.2025 uvádza skutočnosti opísané v bode 11 tohto odôvodnenia. Nad rámec týchto skutočností je v správe CDR uvedené, že od umiestnenia maloletého v CDR nie sú známe žiadne zmeny v biologickej rodine, ktoré sú potrebné pre návrat maloletého do rodiny. CDR nemá informácie o úprave bytových podmienok starej matky. Pri telefonickom kontakte stará matka opakovane udáva, že si potrebuje riešiť svoje zdravotné problémy a preto návrat maloletého do jej NOS nie je možný. Dňa 16.12.2024 osobne neohlásene navštívila maloletého v CDR jeho matka, ktorá rok pred týmto termínom žiadnym spôsobom CDR ohľadom maloletého nekontaktovala. Matka maloletého navštívila v CDR aj 21.01.2025 a 25.01.2025. V závere správy CDR uvádza, že toho času nie je možný návrat maloletého do rodiny, resp. nikto z príbuzných neprejavil záujem o poskytnutie NOS maloletému.

13. Na pojednávaní dňa 02.06.2025 ÚPSVaR zotrval na zmenenom návrhu, a teda na nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým, nakoľko sa stará matka pre svoje zdravotné problémy nedokáže o maloletého postarať. Biologická matka nemá vytvorené podmienky na starostlivosť o maloletého. Otcovstvo k maloletému nie je určené. Nikto z rodiny neprejavil záujem o zabezpečenie starostlivosti o maloletého.

14. Stará matka súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým. Uviedla, že zdravotný stav jej nedovoľuje sa o maloletého postarať, nevládze chodiť. Starostlivosť o maloletého nevláda.

15. Procesný opatrovník súhlasil s vyjadrením ÚPSVaR. Uviedol, že stará matka nevláda starostlivosť o maloletého a matka nemá na starostlivosť vytvorené podmienky. Procesný opatrovník nevie, kde sa matka nachádza.

16. CDR na pojednávaní súhlasilo s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým. Stará matka sa o maloletého sporadicky zaujíma, na návšteve bola naposledy v marci 2024. Matka navštívila maloletého v CDR 2- krát.

17. Podľa § 47 ods. 2 zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti, urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

18. Podľa § 47 ods. 1 písm. e) zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

19. Podľa § 47 ods. 5 zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

20. Podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

21. Podľa § 54 ods. 2 písm. c) zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

22. Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

23. Náhradná osobná starostlivosť je inštitút zverenia maloletého dieťaťa do starostlivosti inej fyzickej osoby ako rodiča. Do náhradnej osobnej starostlivosti možno dieťa zveriť v prípade, ak rodič osobnú

starostlivosť o maloleté dieťa zanedbáva alebo riadne nevykonáva, či už zo subjektívnych dôvodov, alebo preto, že mu v jej výkone bránia objektívne okolnosti (plnenie povinnej školskej dochádzky, štúdium na škole, pobyt vo výkone trestu odňatia slobody a pod.) a takéto zverenie je v záujme dieťaťa. Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti, urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

24. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že maloletý bol zverený do NOS starej matke uznesením bližšie uvedeným v odseku 9 tohto odôvodnenia, nakoľko matka nezabezpečovala maloletému riadnu starostlivosť. Stará matka opakovane uviedla, že sa o maloletého nedokáže pre svoj nepriaznivý zdravotný stav riadne postarať a súhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým.

25. Pred nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým súd skúmal podmienky návratu maloletého do rodinného prostredia a tiež skutočnosť, či maloletého nemožno zveriť do NOS, prípadne pestúnskej starostlivosti a dospel k záveru, že návrat maloletého do rodinného prostredia nie je možný. Stará matka sa pre zdravotné ťažkosti nedokáže o maloletého riadne postarať. Matka, ktorá žije tŕlavým spôsobom života, nemá vytvorené podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého, navyše o maloletého neprejavuje skutočný záujem. Otcovstvo k maloletému nie je určené a nikto z príbuzných neprejavil záujem o poskytnutie NOS maloletému. Maloletému bola navyše diagnostikovaná mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania, ktorá nebola zvládnuteľná bežnými postupmi výchovy v PNR. Vzhľadom k uvedenému bol maloletý premiestnený z PNR do samostatne usporiadanej skupiny v CDR. Nakoľko si maloletý vyžaduje osobitný prístup vo výchove a v starostlivosti, súd konštatuje, že je v najlepšom záujme maloletého, aby bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť v zariadení, ktoré mu dokáže potrebnú starostlivosť plne zabezpečiť.

26. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia súd vyhovel žiadosti starej matky, zrušil NOS starej matky nariadenú uznesením bližšie uvedeným v odseku 9 tohto odôvodnenia a zároveň nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v CDR (výrok I.). Súd nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým, nakoľko má za to, že výchova maloletého je toho času vážne ohrozená, nie je možné maloletého zveriť do NOS alebo pestúnskej starostlivosti a uložené výchovné opatrenie bližšie uvedené v odseku 10 a v odseku 3 tohto odôvodnenia nevedlo k náprave.

27. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

28. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

29. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

30. Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

31. Podľa § 81 ods. 2 zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

32. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť a vzniká momentom narodenia dieťaťa. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

33. Súd s poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie zaviazal matku maloletého prispievať na jeho výživu na účet CDR sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa. Výživné bude zasielané vždy do 15. dňa v mesiaci vopred (výrok II.). Pri určení výšky výživného súd vychádzal z aktuálnych majetkových a sociálnych pomerov matky. Súd nezaviazal na otca na úhradu výživného, nakoľko otec nie je v rodnom liste uvedený. Je preukázané, že matka nemá toho času žiaden príjem, je nezamestnaná, žije túlavým spôsobom života. Preto súd matke určil tzv. minimálne zákonné výživné.

34. Podľa § 58 ods. 1 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

35. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

36. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaných ustanovení tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.), nakoľko si náhradu trov konania účastníci neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nemôže podať odvolanie osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti; procesný opatrovník; Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok; Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, nakoľko sa tohto svojho práva účinne v súlade s ustanovením § 368 Civilného sporového poriadku pred súdom vzdali.

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie matka v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. (§ 355 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.